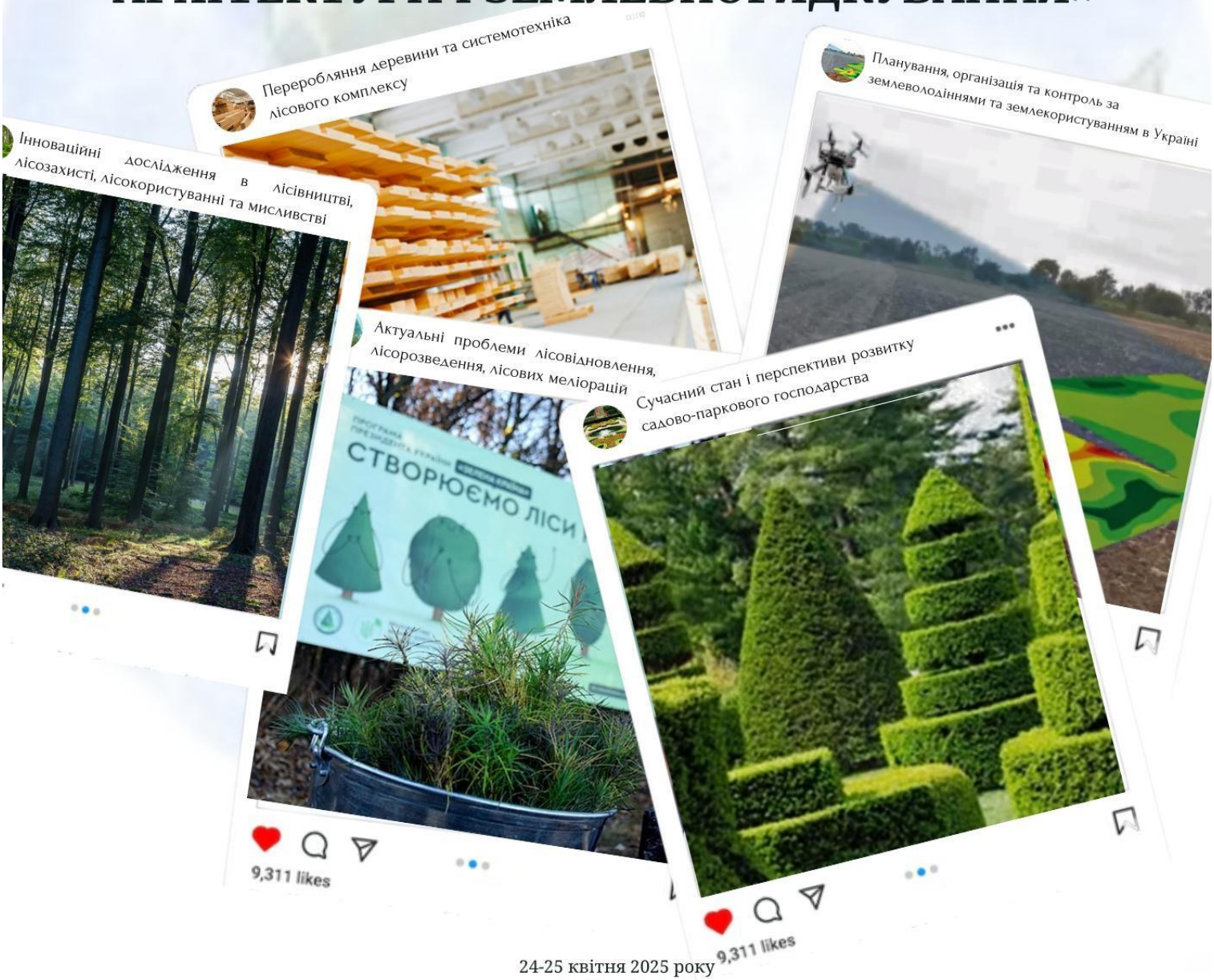
Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти Харківської
обласної військової адміністрації
Державний біотехнологічний університет
Український науково-дослідний інститут лісового господарства
та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького
Поліський національний університет
Малинський фаховий коледж
Всеукраїнська спілка сертифікованих інженерів-землевпорядників

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«СУЧАСНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛІСОВОЇ ГАЛУЗІ, ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ І ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ»

24-25 квітня 2025 року
Харків

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Департамент науки і освіти Харківської обласної військової адміністрації
Державний біотехнологічний університет
Український науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького
Поліський національний університет
Малинський фаховий коледж
Всеукраїнська спілка сертифікованих інженерів-землевпорядників

«СУЧАСНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛІСОВОЇ ГАЛУЗІ, ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ І ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ»

МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної конференції
24–25 квітня 2025 року

Харків – 2025

Головний редактор: Михайлов В.М., проректор з наукової роботи ДБТУ, д.т.н., проф.

Заступник головного редактора: Суска А.А., декан факультету лісового господарства, деревооброблювальних технологій та землевпорядкування ДБТУ, д.е.н., проф.

Члени редколегії: Карпець Ю.В., завідувач кафедри лісівництва та мисливського господарства ДБТУ, д.б.н., проф.
Кошкалда І.В., завідувачка кафедри управління земельними ресурсами та кадастру ДБТУ, д.е.н., проф.
Шевченко С.А., доцент кафедри деревооброблювальних технологій та системотехніки лісового комплексу ДБТУ, д.т.н., доц.
Біла Ю.М., завідувачка кафедри лісових культур, меліорацій та садово-паркового господарства ДБТУ, к.с.-г.н., доц.
Кобець О.В., учений секретар УкрНДІЛГА ім. Г.М. Висоцького, к.с.-г.н., ст. досл.

Відповідальний секретар Назаренко В.В., доцент кафедри лісових культур, меліорацій та садово-паркового господарства ДБТУ, к.с.-г.н., доц.

Сучасність і перспективи розвитку лісової галузі, ландшафтної архітектури і землевпорядкування. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (ДБТУ, 24–25 квітня 2025 р.). — Харків, 2025. — 235 с.

Наведено результати наукових досліджень молодих учених, аспірантів і студентів, у яких висвітлено стан, проблеми та перспективи розвитку лісового і садово-паркового господарства, переробляння деревини та землевпорядкування.

Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів і студентів сільськогосподарських, біологічних, технічних та економічних спеціальностей.

© Державний біотехнологічний університет, 2025

ЗМІСТ

Секція 1. «ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ЛІСІВНИЦТВІ, ЛІСОЗАХИСТІ, ЛІСОКОРИСТУВАННІ ТА МИСЛИВСТВІ»

Бородін Ю.М., Чалий О.І.ФАЗАН В ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ: ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ПЕРЕВАГИ ДЛЯ МИСЛИВСЬКИХ УГІДЬ 11

Букша І.Ф., Пастернак В.П., Пивовар Т.С., Радченко О.М. ПРОГНОЗУВАННЯ РІВНЯ НЕВИСНАЖЛИВОГО ЛІСОКОРИСТУВАННЯ У СОСНОВИХ ЛІСАХ ПОЛІССЯ УКРАЇНИ 13

Вишневський А.В., Попсуй А.О.АГРОЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ЗАБРУДНЕННЯ ГРУНТІВ ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ 16

Віговський І.І., Мартинчук І.В.ЧИННИКИ ОСЛАБЛЕННЯ ЯСЕНА ЗВИЧАЙНОГО У ЛІСОВОМУ ФОНДІ ДП «ПОГРЕБИЩЕНСЬКИЙ РАЙАГРОЛІС» 17

Герасимчук О.П., Ткачук О.Л. ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ МАШИННО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ЗАГОТІВЛІ ТА ПЕРЕРОБКИ ХВОЇ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ 19

Гордіященко А.Ю., Горошко В.В., Біла Ю.М. ОСОБЛИВОСТІ ТИПОЛОГІЧНОЇ СТРУКТУРИ ЛІСІВ ФІЛІЇ «КЛЕСІВСЬКЕ ЛГ» ДСГП «ЛІСИ УКРАЇНИ» 22

Горошко В.В., Біла Ю.М., Діденко М.М., Гордіященко А.Ю. ПРОДУКТИВНІСТЬ ДУБОВИХ ДЕРЕВОСТАНІВ ВОДОЗБОРІВ ПРИТОК р. СІВЕРСЬКИЙ ДОНЕЦЬ 24

Калашніков А.О., Жежкун І.М., Торосов А.С. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ДЕРЕВИНИ В УКРАЇНІ 26

Карпець Ю.В., Тарабан Д.А. СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ МЕТОДІВ ІНДУКУВАННЯ СТІЙКОСТІ ТА БІОПРОДУКТИВНОСТІ ЛІСОВИХ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН В УКРАЇНІ 29

Куценко М.І., Антонюк М.І. ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОЛЕЗАХИСНИХ СМУГ У ЗМЕНШЕННІ ЕРОЗІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У СТЕПОВІЙ ЗОНІ УКРАЇНИ 31

Левченко В.Б., Макарчук Я.І., Романюк А.А., Ткаченко М.В. ІНДИКАЦІЙНИЙ ВПЛИВ СУЧАСНИХ ПОГОДНО-КЛІМАТИЧНИХ ФАКТОРІВ ЗОНИ ЦЕНТРАЛЬНОГО ПОЛІССЯ УКРАЇНИ НА ЕКОЛОГІЧНУ АДАПТИВНІСТЬ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ В УМОВАХ ПОЛІСЬКОГО ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА 33
Лисенко К.О. АНАЛІЗ РИНКУ ДЕРЕВИНИ В ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В УКРАЇНІ 37
Лозінська Т.П. ЗБЕРЕЖЕННЯ ВІКОВИХ ДЕРЕВ – ЦЕ ВНЕСОК У СТАБІЛЬНІСТЬ ЕКОСИСТЕМ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ПОКОЛІНЬ 39
Луценко А.В. ПОШИРЕНІСТЬ КОРОЇДА-ТИПОГРАФА ТА ОБМЕЖЕННЯ ЙОГО ЧИСЕЛЬНОСТІ 41
Матусяк М.В., Климюк М.В. ВПЛИВ ЗМІН КЛІМАТУ НА БІОЛОГІЧНУ СТІЙКІСТЬ ГРАБА ЗВИЧАЙНОГО В УМОВАХ ВІННИЧЧИНИ 44
Мельник В.В. ЗАГОТІВЛЯ ДЕРЕВИНИ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА 47
Мусієнко С.І., Лук’янець В.А., Кобець О.В., Тарнопільська О.М. ЛІСІВНИЧО-ТАКСАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА СОСНОВИХ ДЕРЕВОСТАНІВ РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧИХ ЛІСІВ ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ 49
Опашнюк А.О. СТРАТЕГІЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЛІСІВ В ПОСТВОЄННИЙ ПЕРІОД 52
Панкова С.О. СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ ЗАХИСНИХ ЛІСОСМУГ НА ТЕРИТОРІЇ ВІННИЧЧИНИ В УМОВАХ ЗРОСТАННЯ КЛІМАТИЧНИХ РИЗИКІВ 54
Стиранівський О.А., Шевченко Н.В. ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ СИСТЕМ ЛІСОВИХ МАШИН НА БАЗІ ХАРВЕСТЕРА, ФОРВАРДЕРА (МОБІЛЬНОЇ КАНАТНОЇ СИСТЕМИ) 57
Сухіна О.М., Назаренко В.В. НЕСПІВСТАВНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗБИТКІВ ЛІСОВИМ РЕСУРСАМ УКРАЇНИ ВНАСЛІДОК ВТОРГНЕННЯ РФ 60
Тарабан Д.А., Карпець Ю.В. ПЕРЕДПОСІВНА ОБРОБКА НАСІННЯ ДЕРЕВ МЕЛАТОНІНОМ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЇХ ЖИТТЄЗДАТНОСТІ 64
Усцький І.М., Жадан І.В. ПОШИРЕННЯ ПАТОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В СОСНОВИХ ДЕРЕВОСТАНАХ РІЗНИХ КЛАСІВ ВІКУ ЗА 1994-2023 рр. 66

ЗБЕРЕЖЕННЯ ВІКОВИХ ДЕРЕВ – ЦЕ ВНЕСОК У СТАБІЛЬНІСТЬ ЕКОСИСТЕМ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ПОКОЛІНЬ

Лозінська Т.П., канд. с.-г. наук, доцент
Білоцерківський національний аграрний університет

Біорізноманіття – це основа функціонування екосистем з акцентом на оцінці, збереженні та відновленні природних комплексів. Завдяки його збереженню можна досягти успіхів у підтримці екосистем, які, в свою чергу, впливають на людське суспільство і економіку [1]. Вікові дерева є унікальними елементами екосистем, які відіграють вирішальну роль у підтриманні біорізноманіття. Вони є незамінною частиною природної та культурної спадщини, символізуючи історичну, екологічну та естетичну цінність. Їх цінність проявляється в тому, що вони слугують середовищем проживання для численних видів флори і фауни; допомагають стабілізувати екосистеми, очищати повітря та покращувати якість ґрунтів та є живими свідками екологічних змін, відображаючи історію довкілля [2].

Вікові дерева часто пов'язані з важливими історичними подіями чи особистостями, вони є частиною легенд, міфів і традицій, символами місцевої культури. Їхня краса надихає художників, поетів і мандрівників. Вони додають унікальності ландшафтам, прикрашають міські парки та природні заповідники. Вікові дерева потребують особливого догляду та захисту від пошкоджень, хвороб і антропогенного впливу. Важливим є створення місцевих чи національних програм для збереження таких дерев як унікальних природних пам'яток [3].

Мета дослідження вікових дерев у мовах НДЛГ БНАУ полягає у вивченні їхньої стійкості до кліматичних змін та антропогенного впливу. Завдання досліджень передбачають аналіз генетичних і морфологічних характеристик старих дерев, що сприяє розробці програм селекції та збереження лісів. Вікові дерева використовують як навчальні об'єкти для студентів спеціальності Н4 лісове господарство, які вивчають лісівництво, моніторинг, дендрологію, лісову селекцію, екологію та природоохоронні дисципліни. Вони слугують живими лабораторіями для проведення експериментів та досліджень. Відповідно до матеріалів останнього базового лісовпорядкування площа господарства становить 270,5 га, з них: рекреаційно-оздоровчі ліси – 179,9 га; захисні ліси – 90,6 га. На території лісового господарства зростає унікальне насадження дуба звичайного, вік окремих дерев якого становить понад 220 років. Вони мають особливе природоохоронне, наукове, естетичне, пізнавальне і культурне значення.

Вивчення вікових дерев проводиться в розрізі ініціативної науково-дослідної тематики кафедри лісового господарства БНАУ «Комплексне дослідження вікових деревостанів та дерев у Правобережному Лісостепу» (ДР № 0124U003613) впродовж 2024–2027 рр. В результаті вивчення

проблеми збереження вікових дерев можна запропонувати застосовувати наступні заходи: проведення регулярного моніторингу стану вікових дерев для запобігання пошкоджень хворобам та шкідниками [4]; впровадження програм догляду та захисту цих дерев, включаючи санітарну обрізку та обробку від шкідників [5]; створення освітніх і дослідницьких програм для поширення знань про їхню роль в екосистемах [6].

Вікові дерева в навчально-дослідному лісовому господарстві є не тільки джерелом наукової інформації, але й інструментом для підвищення екологічної свідомості та збереження природної спадщини. Такі об’єкти є національним надбанням і повинні буди взяті державою під охорону. Вікові дерева часто знищуються через розширення урбанізації, вирубки та стихійні лиха. Тому необхідно впроваджувати програми захисту, створювати природоохоронні території та проводити регулярний моніторинг їхнього стану.

Подальшими дослідженнями є вивчення старовікових дерев в насадженнях НДЛГ БНАУ, оцінка санітарного стану, розмірів, ролі в наявному ландшафті та перспектив використання. Необхідно терміново провести паспортизацію старовікових дерев та надати їм статус пам'яток природи місцевого значення. Це дало б змогу вберегти вікові дерева дуба звичайного від знищення та привернути увагу до проблеми збереження сторовікових дерев. Збереження вікових дерев – це не лише турбота про окремі екземпляри, а й активний внесок у стабільність екосистем та збереження біорізноманіття для майбутніх поколінь.

Література

1. Безлатня Л. О., Матківський М. П., Лозінська Т.П. Біорізноманіття як основа екосистемних послуг: оцінка, збереження та відновлення. Таврійський науковий вісник. 2024, № 135. Ч. 1. С.12-19

2. Soňa Píšová, Olha Tokarieva, Sergiy Sendonin. The experience of preserving ancient trees in Vienna, Austria. Ukrainian Journal of Forest and Wood Science. Vol. 14, No. 2, 2023. P. 83-95. DOI:10.31548/forest/2.2023.83

3. Роговський С.В., Рижов О.М. Вікові дерева в зелених насадженнях Білої Церкви та їх роль у формуванні сучасного образу міста. Науковий вісник НЛТУ України. 2014. Вип. 24.5. с.46-51.

4. Моніторинг шкідливих організмів лісових екосистем: навчальний посібник. Київ : НУБіП України, 2021. 274 с.

5. Засоби захисту рослин від шкідливих організмів: навч. посіб. С.В. Станкевич, В.М. Положенець, В.М. Кабанець та ін. Житомир: Видавництво Рута, 2023. 428 с.

6. Інноваційна екосистема України: огляд сучасності. О.В. Антонюк та ін. Київ: ДНУ «Інститут математики НАН України», 2020. 275 с.

Наукове видання

СУЧАСНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛІСОВОЇ ГАЛУЗІ, ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ І ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

24–25 квітня 2025 року

Видано в авторській редакції

Відповідальні за випуск: Ю.В. Карпець, В.В. Назаренко

Комп’ютерна верстка: Ю.В. Карпець

Підп. до друку 25.04.2025 р. Один електронний оптичний диск (CD-ROM); супровідна документація. Об’єм даних 12,7 Мб .

Видавець і виготівник
Державний біотехнологічний університет
вул. Алчевських, 44, м. Харків, 61002.